

รายงานการเดินทางเข้าร่วมการประชุมเตรียมการของคณะผู้แทน AIPA
และการประชุมกับผู้นำอาเซียน ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๐
ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ เมษายน ๒๕๖๐

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้เดินทางเข้าร่วมการประชุมเตรียมการของคณะผู้แทน AIPA และการประชุมกับผู้นำอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๐ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ เมษายน ๒๕๖๐

ก่อนที่จะเข้าร่วมการประชุมกับผู้นำอาเซียนนั้น คณะผู้แทนจากประเทศสมาชิก AIPA จะมีการประชุมเตรียมการของคณะผู้แทน AIPA ก่อนหนึ่งวัน คือในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ เพื่อให้ผู้แทนประเทศสมาชิกแต่ละประเทศได้ร่วมกันพิจารณาร่างคำกล่าวของประธาน AIPA เพื่อใช้ในการประชุมร่วมกับผู้นำอาเซียน ในวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๐



วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ร่วมกับคณะผู้แทน AIPA พิจารณาร่างคำกล่าวของประธาน AIPA

การประชุมเตรียมการของคณะผู้แทน AIPA

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ได้เข้าร่วมการประชุมเตรียมการของคณะผู้แทน AIPA และแสดงท่าทีของสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อการประชุมระหว่างคณะผู้แทน AIPA และผู้นำอาเซียน โดยฝ่ายไทยได้ให้ความสำคัญกับกรอบความร่วมมือระหว่าง AIPA - ASEAN มาโดยตลอด ทั้งในแง่ของการเสนอแนวคิดและมาตรการต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างความร่วมมือที่สร้างสรรค์ โดยได้เสนอเนื้อหาประกอบการจัดทำร่างคำกล่าวของประธาน AIPA ในสี่ประเด็น ดังนี้ ๑) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและการหารืออย่างมีประสิทธิภาพระหว่าง ASEAN กับ AIPA ในทุกระดับให้มากขึ้น ๒) ขยายความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่าง ASEAN และ AIPA เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอาเซียนในด้านสันติภาพ ความมั่นคงและความก้าวหน้า ๓) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง ASEAN และ AIPA ในรูปแบบนวัตกรรมและการปฏิบัติอย่างจริงจังรวมทั้งสร้างความคุ้นเคยระหว่างเจ้าหน้าที่และพนักงานของ ASEAN และ AIPA เพื่อให้มีการ-

ดำเนินงานในรูปแบบสถาบันในองค์กรของตน ๔) จัดทำแผนปฏิบัติการความร่วมมือระหว่าง ASEAN และ AIPA อย่างครอบคลุม



วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

คณะผู้แทน AIPA ร่วมกันพิจารณาร่างคำกล่าวของประธาน AIPA

คณะผู้แทน AIPA ได้ร่วมกันพิจารณาร่างคำกล่าวของประธาน AIPA และร่วมหารือกันอย่างกว้างขวางในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างทั้งสององค์กร ทั้งนี้ ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้แทนจากทุกประเทศสมาชิกใน AIPA ได้ให้ความเห็นชอบกับคำกล่าวของประธาน AIPA



วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถ่ายภาพร่วมกับคณะผู้แทน AIPA หลังเสร็จสิ้นการประชุมเตรียมการ

ในช่วงเย็นของวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ได้เข้าร่วมงานเลี้ยงอาหารค่ำซึ่งจัดขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแก่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เนื่องในโอกาสที่ได้เดินทางมาเข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๐ ณ ทำเนียบเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงมะนิลา



วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ร่วมรับประทานอาหารค่ำที่ทำเนียบเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงมะนิลา
และถ่ายภาพร่วมกับ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และคู่สมรส

พิธีเปิดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๐

ในช่วงเช้าของวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๐ ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และภริยา ได้เดินทางไปยังศูนย์การประชุมนานาชาติฟิลิปปินส์ (Philippine International Convention Center) เพื่อร่วมพิธีเปิดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๐ โดยมีนายโรดริโก ดูเตอร์เต (Mr. Rodrigo Roa Duterte) ประธานาธิบดีสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ในฐานะประธานอาเซียนเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม นายโรดริโก ดูเตอร์เต ได้กล่าวต้อนรับผู้นำรัฐบาลจากประเทศสมาชิกอาเซียน เลขาธิการอาเซียน และแขกผู้มีเกียรติทุกท่านที่ได้เข้าร่วมกับการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๐ ในครั้งนี้ หลังจากนั้นได้กล่าวถึงความจำเป็นมาของการจัดตั้งองค์กรอาเซียนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่ได้ให้ความสำคัญในการสร้างความร่วมมือและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันบนหลักการของการเคารพซึ่งกันและกันในเอกราช อธิปไตย ความเท่าเทียมกัน บูรณาการแห่งดินแดนและเอกลักษณ์ประจำชาติของทุกชาติ และหลักการไม่แทรกแซงกิจการภายในซึ่งกันและกัน และกล่าวอีกว่าอาเซียนนั้นกำลังเผชิญหน้ากับประเด็นท้าทายด้านความมั่นคงและการก่อการร้าย นอกจากนี้ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการรวมกันเป็นหนึ่งเดียวของชาติสมาชิกอาเซียนที่จะนำไปสู่การมีบทบาทสำคัญในเวทีโลก นายโรดริโก ดูเตอร์เต ได้กล่าวแสดงความขอบคุณผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้ให้โอกาสได้เข้าเยี่ยมคารวะและพบปะหารือในช่วงระยะเวลาสิบเดือนที่ผ่านมาหลังจากที่ตนได้เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีด้วย



วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๐

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และภริยา
เข้าร่วมพิธีเปิดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๐

การประชุมระหว่างคณะผู้แทน AIPA และผู้นำอาเซียนในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๐

การประชุมระหว่างผู้นำคณะผู้แทน และผู้นำอาเซียน มีขึ้นในวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ณ ศูนย์การประชุมนานาชาติฟิลิปปินส์ โดยมี นายแพนทาเลี่ยน อัลวาเรซ (Mr. Pantaleon Alvarez) ประธาน AIPA และประธานสภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์ ทำหน้าที่หัวหน้าคณะผู้แทน AIPA เมื่อทั้งสองฝ่ายได้เข้านั่งประจำที่เรียบร้อยแล้ว นายโรดริโก ดูเตอร์เต ประธานาธิบดีสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ในฐานะประธานการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๐ ได้กล่าวต้อนรับคณะผู้แทน AIPA พร้อมทั้งแถลงต่อที่ประชุมถึงความสำคัญของการประชุม และได้เน้นว่าการประชุมระหว่างผู้นำอาเซียนกับ AIPA จะเป็นตัวเชื่อมความร่วมมือกันระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งจะช่วยให้เกิดการสร้างกระบวนการทางกฎหมายและเร่งให้เกิดกระบวนการให้สัตยาบันในความตกลงอาเซียนด้านต่าง ๆ AIPA ยังแสดงบทบาทสำคัญในการให้ความมั่นใจว่าความตกลงต่าง ๆ ในระดับภูมิภาคจะถูกนำไปดำเนินการในระดับชาติเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอาเซียน

นายแพนทาเลี่ยน อัลวาเรซ ประธาน AIPA และประธานสภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์ ได้กล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ผู้นำ AIPA ได้กล่าวแสดงความขอบคุณประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ที่ได้เชิญให้ AIPA ได้เข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียนในครั้งนี้ และตนยังมีความรู้สึกภาคภูมิใจที่ประเทศฟิลิปปินส์เป็นประธานอาเซียนและได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนตรงกับปีที่อาเซียนก่อตั้งครบรอบ ๕๐ ปี นอกจากนี้ ปีนี้ยังเป็นปีที่ AIPA ครบรอบ ๔๐ ปี อีกด้วยเช่นกัน

AIPA ได้ให้ข้อสังเกตว่าประเทศสมาชิกอาเซียนนั้นมีความแตกต่างหลากหลายกันในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านการเมือง ด้านวัฒนธรรม และด้านประชากร อาเซียนเจริญเติบโตขึ้นเป็นกลุ่มระดับภูมิภาคและเก็บเกี่ยวเอาจากความหลากหลายของสิ่งที่มีร่วมกันและจากความมั่งคั่งของภูมิภาค ในปี ๒๕๕๘ ระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๗ อาเซียนได้ประกาศอย่างเป็นทางการถึงการรวมตัวกันทางการเมือง การรวมตัว

กันทางเศรษฐกิจ และประชาคมที่รับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งถือว่าเป็นอีกหนึ่งเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อาเซียน

AIPA ยอมรับว่าอาเซียนนั้นเป็นองค์กรระดับนานาชาติที่มีบทบาทสำคัญต่อความร่วมมือในภูมิภาค และในระดับโลกด้วย ซึ่ง AIPA และอาเซียนควรที่จะมีการปกป้องพร้อมทั้งรักษาขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และกฎหมายของตนเอาไว้ นอกจากนี้เสียงของประเทศสมาชิกที่มีประชาชนรวมกันกว่า ๖๐๐ ล้านคนจะเปล่งออกมาเป็นหนึ่งเดียวและเสียงที่มีประสิทธิภาพเหล่านี้จะต้องไม่ถูกละเลย วัฒนธรรมที่แตกต่างของอาเซียนนั้นได้ถูกยึดโยงเข้ากับที่มาที่มีร่วมกัน การค้าที่เชื่อมโยงกันทางประวัติศาสตร์ ลัทธิอาณานิคม และการลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่ออิสรภาพ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้ทุกประเทศนั้นอยู่ร่วมกันเสมือนครอบครัวอาเซียน

AIPA ยังได้กระตุ้นให้อาเซียนสร้างความเข้มแข็งและความต่อเนื่องในเรื่องวิสัยทัศน์อาเซียนภายหลังปี ๒๕๖๐ ในมุมมองของรัฐสภานั้น การสนับสนุนด้านนิติบัญญัติยังคงมีความสำคัญในการดำเนินการด้านความตกลงอาเซียนและรวมถึงพันธกิจอื่น ๆ ดังนั้น AIPA จึงมุ่งมั่นที่จะให้การสนับสนุนอาเซียนอย่างต่อเนื่องโดยเพิ่มความร่วมมือระหว่าง AIPA และอาเซียนในระดับปฏิบัติการ นอกจากนี้ AIPA ขอให้การสนับสนุนฟิลิปปินส์อย่างเต็มที่ในโอกาสที่เข้าดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนตรงกับปีที่ ๕๐ ของการครบรอบการก่อตั้งอาเซียนในปีนี้ และจะยังคงสนับสนุนทิศทางการดำเนินงานของอาเซียนในอีก ๕๐ ปีข้างหน้าต่อไป ซึ่งสิ่งนี้จะนำพาให้อาเซียนก้าวเข้าสู่ประชาคมที่มีความก้าวหน้า มีความผาสุก และเป็นประชาคมที่ดูแลกัน

ในช่วงท้าย นายแพนทาเลียน อัลวาเรซ ประธาน AIPA และประธานสภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์ ได้กล่าวขอบคุณนายโรดริโก ดูเตอร์เต ประธานาธิบดีสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ในฐานะประธานการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๐ ที่ได้ให้การต้อนรับคณะผู้แทนของ AIPA ตลอดระยะเวลาในการเข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน ณ กรุงมะนิลา

จากนั้น ผู้นำของแต่ละประเทศได้กล่าวแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม ดังนี้

นายโจโก วิโดโด ประธานาธิบดีสาธารณรัฐอินโดนีเซีย กล่าวชื่นชมถึงความสำคัญของการพบปะกันระหว่าง AIPA กับอาเซียน และกล่าวว่าช่วงระยะเวลา ๕๐ ปีที่ผ่านมาอาเซียนได้การเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องจนไปกลายเป็นองค์กรที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและองค์กรที่มุ่งเน้นไปที่ผู้คนแห่งนี้จะสำเร็จลงได้ก็ด้วยมาจากประชาชนในอาเซียนร่วมมือกัน และองค์ประกอบประการหนึ่งของประชาคมอาเซียนที่เราต้องให้ความสำคัญนั่นคือการให้ความสำคัญคุ้มครองแก่แรงงานย้ายถิ่นของอาเซียนซึ่งในปัจจุบันมีถึง ๑๓ ล้านคนและมีตัวเลขการโอนเงินกว่า ๕๘ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายว่า พวกเขาเหล่านั้นส่วนใหญ่ได้รับการปฏิบัติอย่างไร้มนุษยธรรมและบ่อยครั้งที่ต้องตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์รวมทั้งถูกละเมิดในด้านต่าง ๆ อีกด้วย อย่างไรก็ตาม อาเซียนเองก็พยายามที่จะปกป้องและให้ความสำคัญคุ้มครองแรงงานเหล่านั้นอย่างดีที่สุด ประธานาธิบดีอินโดนีเซียขอให้คณะผู้แทน AIPA ผลักดันประเด็นนี้เข้าสู่รัฐสภาของแต่ละประเทศและได้คาดหวังถึงผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมซึ่งจะกลายเป็นเครื่องมือสำคัญของอาเซียนในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิของแรงงานย้ายถิ่นในระยะเวลาอันใกล้

นายฮุน เซน นายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา กล่าวต้อนรับคณะผู้แทน AIPA และกล่าวถึงปัญหาแรงงานย้ายถิ่นอีกเช่นกัน โดยนายฮุน เซน ได้เน้นย้ำถึงความท้าทายอันใหญ่หลวงของปัญหาและอาเซียนควรหาทางปกป้องสิทธิของแรงงานเหล่านั้น และได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคณะผู้แทนรัฐสภาอาเซียนด้านสิทธิมนุษยชน โดยกล่าวว่าความร่วมมือของคณะผู้แทนรัฐสภาภายใต้ชื่อของอาเซียนนั้นอาจทำให้เกิดความคลั่งไคล้ในการดำเนินกิจกรรมหรืออาจเกิดการแทรกแซงการทำงานของอาเซียนได้

นายเหิงยีน ชวน ฟุก นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้กล่าวแสดงความขอบคุณนายโรดริโก ดูเตอร์เต ประธานาธิบดีสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และกล่าวถึงบทบาทสำคัญของรัฐสภาเวียดนามในการสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐสภากับรัฐบาล นอกจากนี้ยังแสดงถึงความคาดหวังที่จะให้ AIPA สนับสนุน

ด้านกฎหมายแก่อาเซียน รวมทั้งขอให้ AIPA ช่วยเหลืออาเซียนโดยการร่วมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่ประชาชน ในช่วงทำนายเหียง ชวน พุก ได้อวยพรให้การจัดประชุมใหญ่ AIPA ที่จะมีขึ้นในประเทศฟิลิปปินส์ในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้าประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรไทย ได้เน้นถึงบทบาทของ AIPA ในการเร่งให้เกิดดำเนินการที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจด้านมนุษยธรรมรวมถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนซึ่งสอดคล้องกับองค์กร AIPA ในฐานะที่เป็นผู้แทนของประชาชน ต่อจากนั้นได้กล่าวแสดงความยินดีกับนายอิศรา สุนทรวัฒน์ เลขาธิการ AIPA พร้อมทั้งได้อวยพรให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานด้วย นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีไทยได้เสนอแนะว่า AIPA ควรมีการแปลเอกสารทางกฎหมายที่สำคัญ ๆ ของประเทศสมาชิก AIPA โดยเฉพาะกฎหมายที่สะท้อนผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก AIPA ออกมาเป็นภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ยังได้เชิญชวนให้ทุกประเทศส่งเสริมโครงการพัฒนาที่ยั่งยืนในอาเซียนซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในระดับรากหญ้าได้สามารถเข้าถึงการบรรลุเป้าหมายของอาเซียนด้วย

นางอองซาน ซูจี ที่ปรึกษาแห่งรัฐสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา กล่าวแสดงความขอบคุณประธานอาเซียนที่ได้เปิดโอกาสให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติได้เข้าพบหารือกัน และกล่าวว่าตนเห็นด้วยกับ AIPA ถึงบทบาทของ AIPA ในการสร้างความใกล้ชิดระหว่างประชาชนกับอาเซียนให้มีมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม และยังกล่าวอีกว่าในประเทศเมียนมานั้นได้ให้ความสำคัญกับหลักนิติธรรม ซึ่งหลักนี้จะเริ่มจากเจตนาที่วางกฎหมายนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชน แต่ทว่ายังมีประชาชนส่วนมากที่ยังไม่แน่ใจว่ากฎหมายนั้นมีไว้เพื่ออะไร และยังคงมีกฎหมายสำคัญมากมายที่ออกมาแล้วกดขี่ประชาชน นางอองซาน ซูจี แสดงความคาดหวังว่า AIPA จะช่วยประเทศเมียนมาสร้างสันติภาพและความสามัคคีได้ โดยการทำให้ประชาชนรู้สึกถึงความใกล้ชิดและเข้าถึงกระบวนการสร้างประชาคมที่มีกติกา เป็นประชาคมที่ทุกปัญหาสามารถแก้ไขได้ด้วยการเจรจา นอกจากนี้ นางอองซาน ซูจี ยังได้กล่าวแสดงความขอบคุณ AIPA ที่ได้ให้การต้อนรับประเทศเมียนมาดังจะเห็นได้จากการรับเมียนมาเข้าร่วมเป็นสมาชิกถาวร เธอกล่าวต่ออีกว่า ถึงแม้ว่ารัฐสภาของเมียนมาจะใหม่แต่ก็สามารถเรียนรู้ได้เร็ว และประเทศเมียนมามีความภูมิใจที่จะกล่าวว่าสถานะนิติบัญญัติของเมียนมากำลังนำพาให้ประเทศเมียนมามุ่งสู่ประชาธิปไตย ในช่วงทำนายอองซาน ซูจี ขอให้ AIPA สนับสนุนอาเซียนต่อไป และพร้อมรับฟังแนวคิดและข้อเสนอแนะของ AIPA เกี่ยวกับแนวทางการสร้างหลักนิติธรรมซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยสร้างประเทศเมียนมา

นายบุญยัง วอลละจิต ประธานสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กล่าวว่าทั้งสองฝ่ายควรมีการพบปะหารือเพื่อแลกเปลี่ยนแนวความคิดกันต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยผ่านการประชุมนี้ และในปีนี้มีมีความสำคัญในโอกาสที่เราจะเฉลิมฉลองการครบรอบ ๕๐ ปีของอาเซียน และครบรอบ ๔๐ ปีของ AIPA ด้วยเช่นกัน นายบุญยัง วอลละจิต ได้กล่าวถึงบทบาทของ AIPA ในการให้การสนับสนุนอาเซียนผ่านการสร้างนโยบายและกฎหมาย และยังขอให้ AIPA ร่วมมือกับอาเซียนในการดำเนินการเกี่ยวกับปฏิญญาอาเซียนและข้อตกลงต่าง ๆ เพื่อมุ่งไปสู่ประชาคมอาเซียนปี พ.ศ. ๒๕๖๘ และในช่วงทำนายยังได้กล่าวอวยพรให้การประชุมใหญ่ AIPA ที่จะมีขึ้นในเดือนกันยายนนี้ประสบความสำเร็จ

หลังจากที่ผู้นำจากประเทศสมาชิกอาเซียนได้ให้ข้อคิดเห็นเสร็จสิ้นลงแล้ว นายโรดรีโก ดูเตอร์เต ในฐานะประธานอาเซียนได้กล่าวขอบคุณผู้แทนจากฝ่าย AIPA ทุกท่านและผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้เข้าร่วมการประชุมและร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ซึ่งผลที่ได้จะสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการในด้านต่าง ๆ ของอาเซียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในตอนท้าย นายโรดรีโก ดูเตอร์เต ได้กล่าวย้ำว่าการประชุมระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารนั้นมีความสำคัญ และกล่าวขอขอบคุณ AIPA ที่ได้มาร่วมแบ่งปันในครั้งนี้ และกล่าวปิดประชุม